

Acta Beregsasiensis

2010/2

Acta Beregsasiensis

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
tudományos évkönyve

Науковий вісник
Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ

A Scholarly Annual
of Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian Institute

2010
IX. évfolyam, 2. kötet
Том ІХ, № 2
Volume IX, № 2

УДК 001(477.87)
ББК 72.4(4УКР-43АК)
А-19

Az Acta Beregsasiensis a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tudományos kiadványa. Jelen kötet a 2010-es év első felének magyar, ukrán, angol és német nyelvű tanulmányait foglalja magába. Az intézmény tanárai, hallgatói, valamint külföldi tudósok munkáit publikáló kötet a nyelv- és irodalomtudomány, a történelem, pedagógia, biológia, gazdaság és más tudományágak különböző területeit öleli fel.

www.kmf.uz.ua/hun114/index.php/kiadvanyaink/110-a-ii-rakocz-ferenc-karpataljai-magyar-fiskola-tudomanyos-evkoenye

SZERKESZTÉS: *Kohut Attila, Penckófer János*

KORREKTÚRA: *G. Varcaba Ildikó*

TÖRDELÉS: *Garanyi Béla*

BORÍTÓ: *K&P*

A KIADÁSÉRT FELEL: *dr. Orosz Ildikó, dr. Soós Kálmán*

A KÖTET TANULMÁNYAIBAN ELŐFORDULÓ ÁLLÍTÁSOKÉRT MINDEN ESETBEN A SZERZŐ FELEL.

A kiadvány megjelenését a



támogatta

ISBN: 978-966-2595-01-7

© A szerzők, 2010

Készült: PoliPrint Kft., Ungvár, Turgenyev u. 2. Felelős vezető: Kovács Dezső

Tartalom

Történelem- és társadalomtudomány

| | |
|---|----|
| BOCSKOR ANDREA: A Rzeczpospolita és korának képe az ukrainai történelemtankönyvekben | 9 |
| KOSZTYÓ GYULA: Kárpátaljai régészeti kutatások 1945–1991 között a kárpátaljai magyar sajtóban | 29 |
| VÁRADI NATÁLIA: 1956-os deportálások a Szovjetunióba (a KGB dokumentumai alapján) | 39 |
| BARÁTH JULIANNA: Thököly-iratok a Kárpátaljai Állami Levéltárban | 57 |
| BRAUN LÁSZLÓ: Kálvin János társadalmi és politikai nézetei | 63 |
| MAROSI ISTVÁN: Firczak Gyula (1836–1912) munkácsi püspök élete és munkásságának súlypontjai | 75 |

Nyelv- és irodalomtudomány

| | |
|--|-----|
| GAZDAG VILMOS: A magyar nyelvjárásokra gyakorolt szláv hatások vizsgálata (Tudománytörténeti vázlat) | 91 |
| MIZSER LAJOS: Kis- és Nagybégány családnevei | 99 |
| SEBESTYÉN ZSOLT: Elpusztult falvak névmagyarázatai a történelmi Bereg megyéből ... | 107 |
| VÍGHNÉ SZABÓ MELINDA: Lexikalisch-semantische Untersuchung des Baltendeutschen mit dem Standarddeutschen | 115 |
| BRENZOVICS MARIANNA: Az erő tárgya és alkalmazója. Heidegger Antigoné-értelmezése | 129 |

Oktatás, képzés, iskola

| | |
|---|-----|
| BOROS LÁSZLÓ: Állami és magángyűjtemények Kárpátalja területén 1877 és 1918 között | 133 |
| SZAMBOROVSKYKNÉ NAGY IBOLYA: Az iskolairányítás szakmai átalakítására tett próbálkozás a Szovjetunióban (1982–91) | 139 |
| ILONA HUSZTI–MÁRTA FÁBIÁN–ERZSÉBET BÁRÁNY: Fifth graders' receptive skills in English and Ukrainian | 153 |

| | |
|---|-----|
| LECHNER ILONA: Spielerische Arbeitsformen im Fremdsprachunterricht Schlussfolgerungen einer empirischen Untersuchung | 163 |
|---|-----|

Gazdaság, biológia

| | |
|--|-----|
| ТОВТ ЙОЖЕФ: Регіоналізм, як філософія входження в Європейський Союз через розбудову місцевого господарства та території. | 175 |
| DR. SZPÁSSZKY GÁBOR: A beruházások fejlődése Kárpátalja népgazdaságában | 181 |
| HADNAGY ISTVÁN: A megújuló energiaforrások felhasználásának lehetőségei és jelenlegi helyzetük Kárpátalján | 187 |
| MELYNCSOK ADRIENN: A vállalatok társadalmi felelősségvállalásának (Corporate social responsibility) bemutatása és helye a mai gazdasági életben | 195 |
| PINTÉR ÁKOS: Az európai poszt szocialista országok légi személyközlekedésének jellemzői, közelmúltbeli változásai | 205 |
| GÉCSE MÁTYÁS: Alanyhasználat Ugocsa és Bereg megyék kajszi természetében | 223 |
| GORONDI TAMÁS–ILLÁR LÉNÁRD: A Borsa-folyó puhatestű faunájának vizsgálata a benei szakaszon | 229 |

Könyvekről

| | |
|---|-----|
| SÉRA MAGDOLNA: Tannyelvválasztás a kisebbségi régiókban. Tájékoztató füzet szülőknek és pedagógusoknak | 239 |
| MOLNÁR ANITA: Az Üveghegyen innen. Anyanyelvváltozatok, identitás és magyar anyanyelvi nevelés | 241 |
| <i>Eseménynaptár</i> | 244 |

A beruházások fejlődése Kárpátalja népgazdaságában

Rezümé A tanulmány arra keresi a választ, hogy a régióban a beruházások a termelésből vagy a szolgáltatás renoválásából az új ágazatok létesítésére irányuló összegekből formálódnak. A megye gazdaság struktúrájának elemzése a járások felosztásában lehetőséget ad kijelölni a beruházások előnyös irányait, a beruházási projektek realizálási irányait, a kedvezményes gazdasági területek felhasználását a „Kárpátalja” Speciális Gazdasági Övezet beruházási tevékenységében.

Резюме У статті йдеться про те, що інвестиції в області формуються за рахунок вкладень у реконструкцію виробництва продукції або надання послуг та у розвиток нових галузей. Аналіз структури економіки області в розрізі районів дає змогу визначити пріоритетні напрямки інвестицій, тобто напрямки реалізації інвестиційних проєктів на території спеціального режиму інвестиційної діяльності та на території Спеціальної економічної зони /СЕЗ/ “Закарпаття”

A megye stabil fejlődése eléréséhez három fő irányvonalat kell kiemelni: a beruházások bevonását, a termelési kapacitások bővítését valamint a kitermelt tőke célzott viszonyberuházásának lehetőségét.

A régióban a beruházások a termelésből, valamint a szolgáltatás renoválásából az új ágazatok létesítésére irányuló összegekből alakulhatnak. Az ukrán állam politikájának arra kell irányulnia, hogy az adó és a gyorsított amortizáció lehetőséget biztosítson a beruházások növelésére. Így a gyorsított amortizáció rövid időn belül célszerűen hatna a megye vállalatainál a technikai felszereltség újítására, fejlesztésére, az új technológiák alkalmazására a termelésben.

A haladó tudósok azt állítják, hogy a megye beruházási bevonásának értékelésénél a következő összevont fő makrogazdasági mutatók a mérvadóak: a gazdasági növekedés üteme, a felhalmozás és a fogyasztás összehasonlítása, a jövedelem normatívája, a lakosság fogyasztása, keresleti magatartása, az infláció dinamikája és a bankok hitelkamatának nagysága. Az egységes regionális hozzáállás a régió beruházási hajlamának felmérését, a régió járásainak rangsorolását jelenti. A szociális és gazdasági, ökológiai, az infrastruktúrális, szociális politikai, technikai és technológiai, geoterületi beruházások előfeltételei a következő szintetikus mutatók:

- az általános gazdasági fejlődési szint /a járás részesedése az összevont gazdasági tevékenység eredményében, egy főre jutó ipari és a mezőgazdasági termelés;
- mennyisége; az általános fizetési szint; egy főre jutó beruházások dinamikájának szintje; a ráfizetéssel működő vállalatok részesedése az összes létszámból; a gazdasági szubjektumok mennyisége különböző tulajdoni formák mellett;
- a beruházási infrastruktúra fejlődési szintje, amely lehetőséget ad a beruházási projektek gyors realizálására (az építővállalatok mennyisége és a cégek különböző tulajdoni formák mellett, a helyi építőanyag termelésének mennyisége, az energetikai készletek termelése egy lakosra; a vasutak hossza egy területi egységre számítva; oktatási intézmények, tudományos és kísérleti intézmények és leányvállalatok; a tőzsdék működése és mennyisége, konszulting szervezetek, a biztosítási társaságok leányvállalatai és képviselői, bankok, alapítványok; a kis- és középvállalkozások mennyisége; a farmergazdaságok közös vállalatainak általános mennyisége 1000 lakosra számítva; részesedése az állami és a kollektív tulajdonban, a gazdasági tevékenység területei, a gazdaságelemzés mutatói);
- a régió demográfiai jellemzése, mely alapja a potenciális keresletmennyiség kialakulásának a fogyasztási cikkekre és szolgáltatásokra, jellemzi a kvalifikált

* II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Történelem és Társadalomtudományi Tanszék, docens.

munkaerő bevonásának lehetőségét a fejlesztendő termelési ágazatba (a régió részesedése az összlakosság létszámának függvényében, lakosság részesedése a társadalmi termelésben a lehetséges tulajdoni formák mellett, a munkaképes lakosság létszámának függvényében, a kvalifikált szint a társadalmi termelésben, foglalkoztatottak mennyisége);

- a rizikó szintje (a vállalkozási klíma jellemzése, másképpen stabil vagy ingadozó tendenciájú a gazdasági fejlődésében, a csődjeljárások mennyisége, politikai szempontok és hangulat polarizációja, a szociális feszültség szintje, amely a fizetés elmaradását, munkanélküliség és a bűnözés szintjét jelenti);
- ökológiai mutatók (az ökológiai biztonság szintje, a környezet komponensének transzformációja, a technogén veszélyek forrásainak jelenléte).

Az elemzés alapján a beruházások beindításához célszerű létrehozni a megye járásainak csoportosítását, egyforma jellemzési körülményeket kialakítani és kiszűrni a negatív tényezőket. Ez a csoportosítás lehetőséget biztosítana a potenciális beruházások mennyiségének a megállapításához a megye piacainak teljes befogadása alapján. A megye gazdasági struktúrájának elemzése a járások csoportosítása alapján lehetőséget nyújt a beruházások előnyös irányainak kihangsúlyozásához, a beruházási projektek realizálási irányaihoz, a kedvezményes gazdasági területek felhasználásához a „Kárpátalja” Speciális Gazdasági Övezet beruházási tevékenységében.

Fontos megjegyezni, hogy a beruházások ágazati elosztásának nagy befolyása van a gazdasági arányok kialakítására és a megye gazdasági növekedésének ütemére. Ezért a beruházások ágazati struktúrájának javítása a gazdasági struktúra átalakításának legfontosabb eszköze. Létfonosságú Ukrajna új szociális és gazdasági modelljének részletes kidolgozása vagy kibővítése.

Az ukrán szociális és gazdasági modell alapján a megyében szükséges egy új konstruktív rendszert kidolgozni, amely beépíthető lenne az EU modelljébe.

Az új szociális és gazdasági modell alapja a munkaerőforrás. Európa fejlett országaiban a modellek konkurenciája az áruk ellentételezésében nyilvánul meg, ezzel versenyhelyzetet teremtve az országban munkaerőforrás terén. Éppen ezért Európa fejlett országainak nem áll érdekükben az EU bővítése. Az EU-tagság elnyeréséhez elegendő mennyiségű nyersanyag vagy megbízható partner szükséges.

A partnerek számát más országok szubjektumai töltik be, amelyek érdekeltek Ukrajna felzárkóztatásában, Ukrajna különböző régióiba irányuló beruházásokban és képesek felvenni a harcot a konkurenciával. Ezért a Kárpátaljára irányuló külföldi beruházások tartós tényezőként hatnának a gazdasági kapacitások emelkedésére. A globalizációs folyamatok felgyorsulásának időszakában leomlanak a nemzetgazdaságok határai, és a fejlődő országok gazdasági felhasználása az internacionalizálás eszköze lehet a helyreállításához.

Példaképpen: pozitív hatása lehet az ilyen hozzáállásnak a megyei gazdaság helyreállításában. Az elmúlt hét évben folytatódott a beruházási projektumok realizálása a kedvezményes gazdasági területeken – 260794 ezer USA- dollár értékben.

A megye iparában helyezkedik el a fő eszközök negyed része, a munkások nagy része a bruttó hozzáadott értéket jelenti. A vezető ágazatok közé tartozik a fakitermelés és a fából előállított termékek, az élelmiszeripar, az agrártermék feldolgozása, a bútorgyártás saját nyersanyagból.

1997-től a termelésben folyamatos növekedés tapasztalható. A folyósított beruházásokból 0,87% a mezőgazdaságba, vadállományba és az erdészetbe irányult; 6,83% az élelmiszeriparba és az agrártermék-feldolgozásába; 1,54% a vegy- és az olajiparba; 7,78% gépgyártásra; 48,8% a villanyáram, víz- és gáztermelésbe. Ez 2400 embernek teremtett új munkahelyet és 3500 lakos munkahelyét biztosította.

1. táblázat. A beruházások folyósítása a gazdasági tevékenységek típusai alapján, amelyek a kedvezményes gazdasági területeken beruházási tevékenységet folytatnak*
/ezer USA-dollár/

| Mutató | A projektek összegei | Folyósítva | | A folyósítás százaléka a kezdetektől |
|---|----------------------|-------------------------------------|----------------------|--------------------------------------|
| | | A projektek folyósítása kezdetektől | 2003 –ban folyósítva | |
| Összesen: | 260794 | 107935 | 31020 | 41,4 |
| Mezőgazdaság, vadászat, erdészet | 2273 | 2099 | 193 | 92,3 |
| Ipar | 238135 | 90804 | 24090 | 38,1 |
| ebből: | | | | |
| – élelmiszeripar, agrár- termék feldolgozása | 17827 | 15002 | 1755 | 84,2 |
| – vegy- és olajipar | 4017 | 9660 | 2849 | y 2,4 – e |
| – gépgyártás | 20285 | 14449 | 5406 | 71,2 |
| – fakitermelés és fatermékek termelése | 22270 | 18841 | 3083 | 84,6 |
| – könnyűipar | 8379 | 6812 | 1347 | 81,3 |
| – villanyáram, víz-, gáztermelés és elosztása | 127262 | 50 | 50 | 0,03 |
| Építkezés | 2253 | 671 | 671 | 0,3 |
| Hotelek | 3906 | 3029 | 93 | 77,5 |
| Közlekedés, más szállítási szolgáltatások | 8156 | 7250 | 2416 | 88,9 |
| Egészségvédelem és a szociális segélyek | 6071 | 4082 | 3557 | 67,2 |

* Kárpátalja Statisztikai Évkönyve 1997–2003. Saját számítások

Nagyok a különbségek a megye járásának fejlődésében, ami a gazdasági növekedés deficitjét teremti meg a helyi költségvetésben. 2003-ban a legnagyobb jövedelmi szint a Munkácsi, Ungvári, Beregszászi és Huszti járásokban volt tapasztalható. A megye járási önkormányzati szerveinek meghatározatlan szociális és gazdasági fejlődési programjai vannak. A reális beruházások aránytalan ágazati és területi elosztása arról tanúskodik, hogy eredménytelen a beruházási források kihasználása. A célszerűtlen felhasználás miatt manapság gyakorlatilag a beruházások nem hatnak a gazdaságok fejlődésére, és ha jelentkezik is valamilyen pozitív eredmény, akkor csak ott, ahol exportra orientált termelés folyik. A reálberuházások optimális felhasználása akkor lenne elérhető, ha kidolgoznák a beruházások komplex programját a megye gazdaságának külön minden ágazatában.

Regionális szinten akkor lehet hatékony mechanizmusa a „Kárpátalja” Szabad Gazdasági Övezetnek, ha pozitív oldalait kihasználnák (átlátszó tevékenysége mellett, amely 1997-től működik a területen).

A „Kárpátalja” Szabad Gazdasági Övezet fő célja a beruházások vonzása (főleg külföldi beruházásoké) az exportorientáció elősegítése, import nyersanyagra orientált termelés, szolgáltatások előállítása, a lakosság elfoglaltságának növekedése és a fizetés garantáltsága (2. táblázat).

A beiktatott összeg 1997–2004 között a beruházási projektek alapján 78, 4 millió USD ebből 17, 9 millió USD lett folyósítva, azaz 33,0%.

Az beruházási összegből 21,9% a közlekedési szolgáltatásokba irányult, 0,6% a fakitermelésre és a fából előállított termékek előállítására, 77,5% pedig a gépgyártásba. Kétezen új munkát kaptak, négyezren pedig megőrizhették a régi munkahelyüket.

Az ukrán törvények alapján („A beruházási tevékenység a speciális rendű területeken, Kárpátalján”) és a „Kárpátalja” Speciális Gazdasági Övezet révén szélesednek a kapcsolatok a beruházási együttműködés irányába.

A beruházási tevékenység az elmúlt időszak alatt 181,6 millió USA-dollár külföldi tőkét biztosított a megye nemzetgazdaságának, amelynek 79,3%-a az iparba

irányult. A tőke összege a beruházási projektek alapján 339, 2 millió USA-dollárt tesz ki. Ebből a projekt realizálása kezdetétől 124,7 millió USA-dollár összegű beruházási tőkét használtak fel.

2. táblázat. A beruházási projektek realizálása a „Kárpátalja” Szabad Gazdasági Övezetben a gazdálkodási tevékenységi típusok alapján* /ezer USA-dollár/

| Mutatók | A projektek alapján elfogadott | A projektek realizálásától kezdve folyósítva | 2004-ben folyósítva | Százalékokban elfogadva a projektekből |
|--|--------------------------------|--|---------------------|--|
| Összes megyei: | 78366 | 17988 | 10996 | 33,0 |
| Ipar | 63158 | 14050 | 10232 | 22,2 |
| ebből: | | | | |
| – feldolgozó ipar | 63158 | 14050 | 10232 | 22,2 |
| – fakitermelés és fából előállított termékek termelése | 97 | 104 | 12 | 107,2 |
| – vegy- és olajipar | 1390 | - | - | - |
| – gépgyártás | 61671 | 13946 | - | 22,6 |
| Kereskedelem | 7000 | - | - | - |
| Közlekedés | 8208 | 3938 | 764 | 48,0 |

* Kárpátalja Statisztikai Évkönyve 1997–2003. Saját számítások

Gyakorlatilag a beruházók nem helyezik a tőkéjüket azokba a nagy mennyiségű eszközzel ellátott ágazatokba, amelyek a legnehezebb gazdasági helyzetben vannak. A beruházókat elkedvtelenítik az alacsony jövedelem és a hosszú távú beruházási programok, a nagy mennyiségű eszközökkel ellátott ágazatok technikai átszervezése és a magas konkurencia a kibocsátott termékre. Egyforma adókövetelmények közé kerülnek azok a beruházók, akik más-más gazdasági ágazatban tevékenykednek, például a feldolgozóiparban, vegyiparban, a gépgyártásban, a közlekedésben vagy a kereskedelemben.

Az említett ágazatban különböző a tőke struktúrája, a források sebessége, jövedelmezősége, és ezért a kedvezmények összetételeinek is különbözniük kell. Egyes vállalatok a helyi nyersanyagból dolgoznak, mások importálják, a készterméket a belső piacra termelik vagy a külföldre, egyesek olyan árut termelnek, amely helyettesíti az importterméket, mások kihasználják a know-how- elemeket. De az ukrainai törvénykezési rendszer tiltja a helyi kezdeményezéseket. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy csak magas technológiák alapján lehetséges a fő eszközök modernizációja, és ez lehetőséget ad arra, hogy az állam a fejlett ipari országok csoportjához csatlakozzon.

Ismeretes, hogy a kedvezményes gazdasági területek és térségek fejlesztésével, felhasználásával a következő célt szeretnék elérni: különleges rendű területek bevonása a beruházási tevékenységbe, garancia a folyamatos gazdasági kapacitások gyarapítására, a „Kárpátalja” Speciális Gazdasági Övezetben saját tőke kialakítása a megkezdett termelés fejlődéséhez és a szolgáltatások előállításához. Emellett strukturális átalakítást igényelnek a közeljövőben, ami természetesen a tevékenység átláthatóságán alapszik és önállóságot biztosít.

Az ukrán törvények nem írják elő, nem adják meg a jogot a helyi hatóságoknak a gazdasági módszerek önálló kialakításához. A megye kormányzati szerveiben nincs olyan részleg, amely szabályozná a „Kárpátalja” Szabad Gazdasági Övezet és a különleges rendű terület beruházási tevékenységét, a megye kedvezményezett gazdasági területein.

Létrejött ugyan egy parlamenti kormányzati csoport, a miniszterelnöki munkacsoport, a privatizációt és a beruházásokat kisegítő alapítvány, a Szabad Gazdasági Övezetek Szövetkezete, de mindegyiknek Kijevben van a székhelye.

Aktuális kérdésként kezelhető a további beruházások lehetősége, a beruházások mennyisége, amivel a beruházók különleges kedvezményt kaphatnának. Kárpátalján a minimális beruházási összeg 1 millió USA-dollár. Ez a szint nem egyezik meg a Szabad Gazdasági Övezet törvényeivel. A törvény fő célja az új munkahelyek megteremtése, amelyek a közös vállalatokra a kis- és középvállalkozásokra vonatkoznak.

Mivel a kis- és középvállalkozások fejlődése a cél, fontosnak találok a beruházás minimális összegének csökkentését 500 ezer, 400 ezer, 200 ezer USA-dollárig. Ilyen összegek között mozog a kis- és középtechnológiák ára, melyek alkalmazása lehetőséget biztosítana a mikro-, kis- és középvállalatok számának növelésére Kárpátalján, és új munkahelyek teremtésére. Ez lehetőséggel enyhülnének a szociális problémák, amelyeket a volt Szovjetunió hadiüzemeinek a felszámolása okozott.

Fontos tényező – mely instabillá tenné a beruházások vonzását – az, hogy a megye vezetői csak papíron próbálnak beszámolni a beruházási folyamatok pozitív eredményéről. Közismert, hogy a külföldi beruházások bevonásával javul az állam beruházási szintje a világranglistán, s mindez a csapatok szakmai felkészültségétől nem pedig az adminisztratív vezetési utasításoktól függ.

Kárpátalján bizonyos átalakítások szükségesek a belső és külső beruházási folyamatokban. Okos egyesítési lehetőség lenne Kárpátalján, ha az állam és a megye a beruházási politikájában a kellő feltételeket biztosítana a beruházási folyamatok kedvező működéséhez. Az ukrán beruházási piac és részben Kárpátalja a korszerű regionális modellek kidolgozásával és felhasználásával lehetőséget biztosít a regionális beruházási folyamatban.

IRODALOM:

Гота А. Інвестиційна привабливість регіону // Персонал. – 2000. – № 3.
Kárpátalja Statisztikai Évkönyve 1997–2003.

A-19 Acta Beregsiensis. Науковий вісник Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці II. – Ужгород: ПоліПрінт, 2010 – 248 с.
ISBN 978-966-2595-01-7

«Acta Beregsiensis» є науковим виданням Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II. Даний том вміщує дослідження угорською, українською, англійською та німецькою мовами за перше півріччя 2010 року. До випуску ввійшли публікації викладачів та студентів інституту, а також закордонних науковців у сфері мовознавства, літератури, історії, педагогіки, біології, економіки та інших наук.

УДК 001(477.87)

ББК 72.4(4УКР-43АК)

Наукове видання

Acta Beregsiensis

Науковий вісник
Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці II

2010/2

Том IX, № 2

РЕДАКЦІЯ: *Козут А., Пенцкофер І.*

КОРЕКТУРА: *Г. Варцаба І.*

ВЕРСТКА: *Гороній А.*

ОБКЛАДИНКА: *K&P*

Відповідальні за випуск: *Орос І., Шовш К.*

Здано до складання 14.04.2010. Підписано до друку 17.05.2010.

Папір офсетний. Формат 70x100/16.

Умовн. друк. арк. 19,9. Тираж 250. Зам. 428.

СП "ПоліПрінт", м. Ужгород, вул. Тургенева, 2.